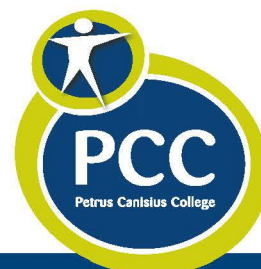

Petrus Canisius College

Pestpreventie- protocol

Document			Pestpreventieprotocol
Kenmerk			25/6090b
Bespreking in cdo			6 mei 2025
Voorlopig vastgesteld door college van bestuur			6 mei 2025
Mr	☒ instemming	☐ advies	23 juni 2025
Rvt	☐ goedkeuring	☐ bespreking	
Vaststelling door college van bestuur			23 juni 2025

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Doelstellingen	3
1.2	PCC gedragscode.....	3
1.3	Organisatie	4
2.	Preventief	4
3.	Aanpak bij pesten.....	5
3.1	Verschil plagen en pesten.....	5
3.2	Signalen bij pesten	5
3.3	Rollen bij pesten.....	7
3.4	Stappenplan bij pesten	8
4.	Registratie, vastlegging en evaluatie.....	9
4.1	Incidentenregister	9
4.2	Monitoring en evaluatie	9
5.	Verwijzingen naar andere regelingen	9
	Klachtenregeling voor leerlingen en ouders.....	10
	Gedragscode inzake seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder persten) en discriminatie	10
	Folder ‘Voel je veilig op school’	10
	Smartphonebeleid op school (mobiele telefoon - smartwatch - Chromebook).....	10
	Protocol sociale media en internet Petrus Canisius College	10
	Veiligheidsconvenant	10
	Bijlage 1 Herstelcontract PCC	11
	Bijlage 2 Stappenplan.....	12

1. Inleiding

Pesten is een ernstig probleem dat de fysieke en emotionele veiligheid van leerlingen kan bedreigen. Op het Petrus Canisius College (PCC) hechten we veel waarde aan een veilige en ondersteunende leeromgeving waarin alle leerlingen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelen. Dit pestpreventieprotocol is ontwikkeld om een proactieve benadering te hanteren bij het voorkomen en aanpakken van pestgedrag binnen onze schoolgemeenschap.

1.1 Doelstellingen

De doelstellingen van dit protocol zijn:

1. Het bevorderen van een positieve schoolcultuur waarin respect en inclusiviteit centraal staan.
2. Het identificeren en aanpakken van pestgedrag op een effectieve en tijdige manier.
3. Het bieden van ondersteuning aan de gepeste en het begeleiden van pesters naar gedragsverandering.
4. Het betrekken van ouders, medewerkers en leerlingen bij de preventie en aanpak van pesten.

1.2 PCC gedragscode

Groei van ieder mens is alleen mogelijk, wanneer iedereen elkaar de ruimte geeft om te zijn wie hij of zij is en kan worden. We zijn ons ervan bewust dat we samen een school vormen en dat betekent dat we met elkaar rekening houden en elkaar het beste gunnen, wie je ook bent (ongeacht afkomst, overtuiging of geaardheid). Binnen ons ontwikkelingsgericht onderwijs staat daarom respect voor elkaar en de wereld om ons heen centraal. Onze kernwaarden hebben we verwerkt in een gedragscode voor medewerkers en leerlingen, waarin het respectvol met elkaar omgaan centraal staat. Deze 'PCC-gedragscode' of 'respectcode' functioneert binnen alle vestigingen als leidraad voor ons gedrag:

- **Respecteer jezelf:** Volg je eigen weg, maak weloverwogen keuzes en houd daarbij altijd rekening met de ander.
- **Respecteer anderen:** Wees vriendelijk, open en hulpvaardig, behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden.
- **Respecteer afspraken:** Zorg ervoor dat je op tijd bent, houd je aan de schoolregels, wees betrouwbaar.
- **Respecteer de werksfeer:** Werk mee aan een prettig en rustig leef- en werkklimaat, waarin door iedereen goed kan worden gewerkt.
- **Respecteer je omgeving:** Houd het schoolgebouw schoon en heel, zorg dat je gedrag ook buiten school positief bijdraagt aan een gezond milieu.
- **Schat jezelf en de ander 'op waarde':** Maak gebruik van je eigen talenten en waardeer investeringen die in jou worden gedaan.

1.3 Organisatie

Het PCC heeft een PCC-brede pestpreventie-coördinator en daarnaast is er per vestiging een pestpreventie-coördinator. Zij vormen samen de onderlinge Werkgroep Pestpreventie. Deze werkgroep bespreekt en evalueert het proces rondom pestpreventie en onderneemt actie om het proces te verbeteren. Binnen de werkgroep worden onder meer kennis over aanpak, hulpmiddelen, trainingen en lesprogramma's gedeeld. Naast tussentijds onderling contact komt de Werkgroep Pestpreventie twee maal per jaar in een vergadering bijeen.

De pestpreventie-coördinator van de vestiging zorgt daarnaast voor bekendheid van het pestpreventieprotocol en aanverwante documenten binnen de organisatie. Naast communicatie via de gebruikelijke communicatiekanalen, zoals de Dynamo en de PCC-website vindt voorlichting plaats in de Algemene Personeelsvergadering (medewerkers), (mentor)les (leerlingen) en ouderavonden (ouders).

Als het gaat om seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie dan zijn er op iedere vestiging interne vertrouwenspersonen bij wie je met je verhaal terecht kunt. Samen met deze vertrouwenspersoon kun je besluiten wat je dan het beste kunt doen. Als je wilt dat er verder niets gebeurt, dan gebeurt er niets. Wil je verdere stappen ondernemen, dan kun je samen met je ouders en eventueel samen met de interne vertrouwenspersoon de directeur of het bestuur van de school benaderen. Of je kunt je rechtstreeks wenden tot de externe vertrouwenspersoon. In de 'gedragscode inzake seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie' is opgenomen hoe je kunt handelen.

2. Preventief

Om pesten te voorkomen, worden de volgende maatregelen genomen:

1. **Educatie en bewustwording:** Er worden workshops en voorlichtingssessies voor leerlingen, ouders en medewerkers georganiseerd. Voorlichting over pesten kan verschillende thema's omvatten, zoals fysiek, verbaal, sociaal, digitaal, cultureel en etnisch pesten.
2. **Omgangscontract:** Op basis van de gedragscode stelt elke mentor aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen in de klas een omgangscontract of andere gedragsafspraken op.
3. **Warme overdracht:** Bij de overgang van basisonderwijs naar het PCC, van de ene klas naar de andere en van de ene vestiging naar de andere vindt bij alle leerlingen een warme overdracht plaats. Alle leerlingen worden, naast schoolse vaardigheden, ook besproken over de sociaal emotionele situatie.
4. **Toezicht en monitoring:** Er vindt toezicht plaats op plekken waar pesten vaak voorkomt, zoals het schoolplein en de gangen. Tijdens de pauzes zijn er surveillanten die proactief toezicht houden en melding maken van incidenten.
5. **Bevordering van sociale vaardigheden:** In het lesprogramma worden thema's die sociale vaardigheden en inlevingsvermogen bevorderen opgenomen. Naast het reguliere lesprogramma worden ook trainingen Rots en Water en SoVa gegeven om de sociale vaardigheden te versterken.

6. Monitoring en evaluatie: Incidenten die plaatsvinden worden geregistreerd in ons incidentenregister. De incidenten worden systematisch gemonitord en geëvalueerd. Dit proces wordt beschreven in hoofdstuk 4 Registratie, vastlegging en evaluatie van dit protocol

3. Aanpak bij pesten

3.1 Verschil plagen en pesten

Het verschil tussen plagen en pesten is belangrijk om te begrijpen, omdat het helpt om situaties beter in te schatten en gepaste maatregelen te nemen. Hoewel de definities van plagen en pesten duidelijk zijn is in de praktijk niet altijd eenvoudig te bepalen waar de overgang van plagen naar pesten is. Degene die gepest wordt bepaalt hier of er sprake is van pesten. Hier zijn de belangrijkste verschillen:

Plagen

- **Intentie:** Plagen gebeurt meestal zonder de intentie om iemand pijn te doen. Het is vaak speels en wederzijds.
- **Frequentie:** Plagen komt sporadisch voor en is niet gericht op één persoon over een langere periode.
- **Relatie:** Plagen vindt vaak plaats tussen vrienden of bekenden die elkaar goed kennen en begrijpen.
- **Gevolgen:** Plagen kan soms vervelend zijn, maar leidt meestal niet tot langdurige emotionele schade. Beide partijen kunnen er vaak om lachen.

Pesten

- **Intentie:** Pesten is bedoeld om iemand pijn te doen, te vernederen of te intimideren. Het is meestal een bewuste daad.
- **Frequentie:** Pesten is herhaaldelijk en gericht op één persoon of een groep over een langere periode.
- **Relatie:** Pesten gebeurt vaak in een ongelijke machtsverhouding, waarbij de pester meer macht heeft dan de gepeste.
- **Gevolgen:** Pesten kan ernstige emotionele en fysieke schade veroorzaken. De gepeste kan zich angstig, geïsoleerd en minderwaardig voelen.

Het is belangrijk om plagen en pesten te kunnen onderscheiden, zodat we adequaat kunnen reageren en een veilige omgeving kunnen creëren voor iedereen. Als plagen uit de hand loopt en iemand zich gekwetst voelt, is het belangrijk om in te grijpen en het gedrag te stoppen voordat het pesten wordt.

3.2 Signalen bij pesten

Het herkennen van signalen van pesten is cruciaal om tijdig in te kunnen grijpen en hulp te bieden aan de gepeste.

Onderstaand volgen enkele veelvoorkomende signalen die kunnen wijzen op pesten of gepest worden:

Schoolgerelateerde Signalementen

- **Slechte schoolprestaties:** Een plotselinge daling in cijfers of verlies van interesse in schoolwerk.
- **Verzuim:** Regelmatig te laat komen, spijbelen of proberen school te vermijden.
- **Verlies van concentratie:** Moeite hebben met concentreren tijdens de les of bij het maken van huiswerk.

Fysieke Signalementen

- **Onverklaarbare verwondingen:** Blauwe plekken, snijwonden of andere verwondingen zonder duidelijke verklaring.
- **Verlies of beschadiging van eigendommen:** Regelmatig kwijtgeraakte of beschadigde kleding, boeken, elektronica of andere persoonlijke bezittingen.
- **Veranderingen in eetgewoonten:** Plotselinge veranderingen in eetlust, zoals het overslaan van maaltijden of overmatig eten, wat kan leiden tot gewichtsverlies of -toename.

Emotionele en Gedragmatige Signalementen

- **Teruggetrokken gedrag:** Vermijden van sociale situaties, vrienden of activiteiten die eerder leuk werden gevonden.
- **Veranderingen in stemming:** Onverklaarbare stemmingswisselingen, zoals plotselinge uitbarstingen van woede, verdriet of angst.
- **Lage zelfwaardering:** Negatieve uitspraken over zichzelf, zoals “Ik ben niets waard” of “Niemand mag mij.”

Sociale Signalementen

- **Verlies van vrienden:** Plotselinge veranderingen in vriendschappen of het vermijden van sociale interacties.
- **Vermijden van specifieke plekken:** Angst om naar bepaalde plekken te gaan, zoals de schoolplein, kantine of bepaalde klaslokalen.
- **Veranderingen in communicatie:** Minder praten over school of vrienden, of juist overdreven geheimzinnig doen over dagelijkse activiteiten.

Fysieke en Psychosomatische Klachten

- **Slaapproblemen:** Moeite met in slaap vallen, nachtmerries of overmatig slapen.
- **Lichamelijke klachten:** Klagen over hoofdpijn, buikpijn of andere lichamelijke klachten zonder medische oorzaak.

Digitale Signalementen

- **Veranderingen in online gedrag:** Angstig of overstuur raken na het gebruik van sociale media of andere online platforms.

- **Geheimzinnig gedrag online:** Het verbergen van schermen of apparaten wanneer anderen in de buurt zijn.

Het is belangrijk om alert te zijn op deze signalen en een open en ondersteunende houding aan te nemen. Als je vermoedt dat iemand gepest wordt, is het cruciaal om het gesprek aan te gaan, steun te bieden en de juiste stappen te ondernemen om het probleem aan te pakken.

3.3 Rollen bij pesten

Bij pesten zijn verschillende rollen betrokken, elk met hun eigen dynamiek en invloed op de situatie. Hier zijn de belangrijkste rollen die vaak voorkomen bij pesten:

1. Pester

De pester is degene die het pestgedrag vertoont. Dit kan variëren van fysiek geweld tot verbaal en cyberpesten. Pestgedrag kan voortkomen uit verschillende motieven, zoals de behoefte aan macht, aandacht of het afreageren van eigen frustraties.

2. Gepeste

De gepeste is degene die het doelwit is van het pestgedrag. Gepesten kunnen zich geïsoleerd, angstig en minderwaardig voelen. Ze hebben vaak moeite om hulp te zoeken en kunnen langdurige emotionele schade oplopen.

3. Medepester

De medepester ondersteunt de pester actief door mee te doen aan het pestgedrag. Dit kan door het aanmoedigen van de pester, het verspreiden van roddels of het zelf actief pesten van de gepeste.

4. Meeloper

De meeloper doet niet actief mee aan het pesten, maar ondersteunt het pestgedrag passief door bijvoorbeeld te lachen om de pesterijen of door niets te doen om het te stoppen. Meelopers kunnen het pestgedrag onbedoeld versterken door hun passieve goedkeuring.

5. Verdediger

De verdediger neemt het op voor de gepeste en probeert het pestgedrag te stoppen. Dit kan door de gepeste te steunen, de pester aan te spreken of hulp te zoeken bij volwassenen. Verdedigers spelen een cruciale rol in het doorbreken van de pestdynamiek.

6. Buitenstaander

De buitenstaander is zich bewust van het pestgedrag, maar kiest ervoor om niet in te grijpen. Dit kan uit angst zijn om zelf het doelwit te worden, of omdat ze niet weten hoe ze moeten handelen. Buitenstaanders kunnen een verschil maken door hun houding te veranderen en actief op te treden tegen pesten.

7. Ouders en Leerkrachten

Ouders en leerkrachten spelen een ondersteunende rol bij het herkennen en aanpakken van pesten. Ze kunnen signalen van pesten opmerken, gesprekken aangaan met betrokkenen en passende maatregelen nemen om het pestgedrag te stoppen en een veilige omgeving te creëren.

8. Schoolleiding

De schoolleiding is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en handhaven van beleid en protocollen tegen pesten. Ze zorgen voor een veilige schoolomgeving door preventieve maatregelen te implementeren en adequaat te reageren op meldingen van pesten.

Het begrijpen van deze rollen helpt bij het effectief aanpakken van pesten. Door bewustwording en samenwerking kunnen we een cultuur van respect en inclusiviteit bevorderen en pesten verminderen.

3.4 Stappenplan bij pesten

Het PCC hanteert het volgende stappenplan om pesten effectief aan te pakken:

1. Signaleren

- **Observatie:** Let op signalen van pesten, zoals veranderingen in gedrag, fysieke verwondingen of teruggetrokkenheid.
- **Communicatie:** Moedig leerlingen aan om open te zijn over hun ervaringen en meldingen van pesten serieus te nemen.

2. Melden

- **Laagdrempelig Meldsysteem:** Jaarlijks wordt de folder ‘Voel je veilig, ook op school’ uitgedeeld aan en onder de aandacht gebracht bij de leerlingen. In de folder ‘Voel je veilig, ook op school’ staat bij wie je als leerling terecht kunt als je je gepest, buitengesloten, bedreigd, seksueel geïntimideerd en/of alleen voelt. In eerste instantie is dat de mentor of een docent bij wie je je vertrouwd voelt.

3. Onderzoeken

- **Verzamelen van Informatie:** Voer een grondig onderzoek uit naar de melding. Praat met de gepeste, de pester en eventuele getuigen. Observeer het gedrag van betrokkenen na de melding.
- **Documentatie:** Houd gedetailleerde verslagen bij van alle gesprekken en bevindingen.

4. Beoordelen

- **Ernst van de Situatie:** Beoordeel de ernst van het pestgedrag en de impact op de gepeste.
- **Betrokken Partijen:** Identificeer alle betrokkenen en hun rol in de situatie.

5. Interventie

- **Direct Ingrijpen:** Neem onmiddellijk maatregelen om het pestgedrag te stoppen. Dit kan variëren van gesprekken met de betrokkenen tot tijdelijke schorsing van de pester.
- **Herstelcontract:** Om afspraken vast te leggen kan een herstelcontract (zie bijlage 1) opgesteld worden.
- **Ondersteuning voor de gepeste:** Bied coaching en emotionele ondersteuning aan de gepeste. Zorg ervoor dat ze zich veilig en gehoord voelen.

- **Gedragsverandering bij de Pester:** Werk met de pester aan gedragsverandering door middel van coaching, gedragstrainingen en educatieve programma's.
- **Het betrekken van de klas bij het probleem:** De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier steeds weer op terug.
- **Het bieden van steun aan de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester:** Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

6. Tussentijdse observatie: Hou tussentijds in de gaten of een verbetering van de situatie te zien is.

7. Communicatie

- **Informatie aan Ouders:** Informeer de ouders van zowel de gepeste als de pester over de situatie en de genomen maatregelen.
- **Transparantie:** Houd alle betrokkenen op de hoogte van de voortgang en de stappen die worden ondernomen.

8. Evaluatie: Kom terug op gemaakte afspraken en stel vast dat het pesten gestopt is. Als het pesten niet gestopt is vindt opschaling plaats.

Door dit stappenplan te volgen, heeft het PCC een effectieve aanpak om pesten aan te pakken.

4. Registratie, vastlegging en evaluatie

4.1 Incidentenregister

Het PCC registreert incidenten voor pesten in een incidentenregister, wanneer dit leidt tot een schorsing en/of het inschakelen van een externe instantie in relatie tot het pesten.

4.2 Monitoring en evaluatie

De Pestpreventiecoördinator van de vestiging bespreekt het incidentenregister in ieder geval jaarlijks met het MT van de vestiging.

De Werkgroep Pestpreventie bespreekt in hun overleg de incidenten in het incidentenregister. De meldingen in het incidentregister worden elk jaar ter bespreking aangeboden aan het CDO.

5. Verwijzingen naar andere regelingen

Het PCC heeft meerdere documenten die direct of indirect verband houden met het pestpreventieprotocol. Hier worden deze documenten kort beschreven.

Klachtenregeling voor leerlingen en ouders

De klachtenregeling voor leerlingen en ouders beschrijft de weg naar de juiste interne en/of externe commissie bij klachten. Deze regeling is opgenomen op de website PCC.nu - Regelingen & statuten.

Gedragcode inzake seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder persten) en discriminatie

Deze gedragcode is ontwikkeld om in de zin van artikel 1 van de grondwet ongewenst gedrag waar mogelijk te voorkomen en hanteerbaar te maken binnen het PCC. Deze gedragcode is opgenomen op de website PCC.nu - Regelingen & statuten.

Folder 'Voel je veilig op school'

In deze folder, die per vestiging wordt opgemaakt, wordt aangegeven bij wie je als leerling terecht kunt als je je gepest, buitengesloten, bedreigd, seksueel geïntimideerd en/of alleen voelt.

Deze folder wordt jaarlijks uitgedeeld aan en onder de aandacht gebracht bij de leerlingen en deze wordt ook geplaatst op de website PCC.nu van de vestiging.

Smartphonebeleid op school (mobiele telefoon - smartwatch - Chromebook)

In dit document wordt het beleid rond mobiele telefoons, smartwatches en devices beschreven, waarbij het uitgangspunt is 'nee, tenzij'. Het smartphonebeleid is geplaatst op de website PCC.nu.

Protocol sociale media en internet Petrus Canisius College

Het PCC heeft dit protocol gemaakt om aan iedereen die betrokken is, of zich betrokken voelt, bij het PCC richtlijnen te geven over het gebruik van sociale media en internet. Het protocol is geplaatst op de website PCC.nu.

Veiligheidsconvenant

Tussen de gemeenten en de schoolbesturen die (een of meerdere vestigingen van) een school hebben binnen de betreffende gemeente is een veiligheidsconvenant afgesloten. Het veiligheidsconvenant is per vestiging opgenomen op de website PCC.nu.

Bijlage 1 Herstelcontract PCC

Omdat ik (omschrijf jouw aandeel in het pesten)

.....
.....
.....
.....
.....

zal ik(naam)

van.....tot.....(tijdsduur)

tot herstel van de situatie het volgende doen:

.....
.....
.....
.....
.....

Op(datum) om.....

vindt er een gesprek plaats met.....

Doel van het gesprek is om te kijken of ik me aan de afspraken heb gehouden.

Handtekening leerling voor akkoord:

Handtekening school: (en
functie)

Handtekening ouders voor gezien:

Datum:

STAPPENPLAN BIJ PESTEN

1. Signaleren

- Observatie
- Communicatie

2. Melden

- Laagdrempelig meldsysteem
- Bij mentor of vertrouwenspersoon

3. Onderzoeken

- Verzamelen van informatie
- Documentatie

4. Beoordelen

- Ernst van de situatie
- Betrokken partijen

5. Interventie

- Direct ingrijpen
- Herstelcontract
- Ondersteuning voor het slachtoffer.
- Gedragsverandering bij de pester.
- Het betrekken van de klas bij het probleem.
- Steun aan ouders van zowel de pester als de gepeste leerling.

6. Tussentijdse observatie

7. Communicatie

- Informatie aan de ouders
- Transparantie

8. Evaluatie